

VOET EN STUDIEGEBIED PERSONENZORG

Elementen van de Stam

Alle elementen van de stam zijn fundamenteel in de vorming van de leerling als totale persoon. Zij komen dus allen aan bod. Binnen het studiegebied zijn er echter een aantal elementen van de stam die vanuit de specifiek inkleuring van het studiegebied uitdrukkelijker aan bod komen.

Deze worden hieronder opgelijst en globaal beschreven.

Welke componenten uit de stam worden uitdrukkelijk gerealiseerd binnen de leerplannen in het studiegebied ?

Hoe komen ze aan bod ?

In welke graad en studierichting komen ze aan bod en in welke leerplannen worden ze gerealiseerd als de doelen van het leerplan gerealiseerd worden?

Welke componenten van de stam komen uitdrukkelijk aan bod ?	Op welke manier ?	Via welke leerplannen ?			
		2 ^e graad BSO	3 ^e graad BSO	2 ^e graad TSO	3 ^e graad TSO
Communicatief vermogen	Het communicatief vaardig worden in het omgaan met klasgenoten, zorgvragers, klanten, doelgroepen,... is een belangrijke doelstelling in alle studierichtingen binnen het studiegebied. Vaardigheden zoals bv. luisteren, vragen stellen, onthalen, parafraseren,.... worden dan ook aangeleerd en toegepast binnen verschillende situaties: op stage, in de klas, in contacten met doelgroepen,...	x	x	x	x
Empathie	In het begeleiden, verzorgen en omgaan met mensen maakt het zich inleven in een situatie, in het denken en in de gevoelens van medemensen, kortom, het werken aan en het hebben van een empathisch vermogen fundamenteel deel uit van een (professionele) basishouding. Empathie komt in de verschillende leerplannen aan bod of in relatie tot verzorging en/of begeleiding en/of in relatie tot het communiceren.	x	x	x	x
Respect	Zich respectvol gedragen maakt eveneens deel uit van die (professionele) basishouding waaraan leerlingen werken binnen een studierichting Perso-	x	x	x	x

	<p>nenzorg. Zo komt respectvol handelen aan bod binnen onderdelen als kwaliteitsbewust handelen, basisprincipes voor verzorging en begeleiding, pedagogisch handelen,...en verwachten we dat leerlingen respectvol handelen in de klas; t.a.v. materialen; op stage; tijdens groepswork, seminarie, IO enz. Ook aan het respectvol handelen t.a.v. zichzelf wordt in verschillende leerplannen heel wat aandacht besteed bv. het werken rond zelfzorg, assertiviteit,</p>				
Samenwerken	<p>In alle sectoren van de gezondheidszorg en welzijnszorg is het samenwerken in een team een belangrijke competentie. Men verwacht dit van leerlingen op stage of in het latere beroepsleven en ze worden hier dan ook op voorbereid. Zo maakt bv. het samenwerken met klasgenoten d.m.v. groepswork, projectwork, seminarie,... deel uit van deze voorbereiding.</p>	x	x	x	x
Verantwoordelijkheid	<p>Verantwoordelijkheid nemen voor het eigen leren en handelen, verantwoordelijkheid dragen in de omgang met medemensen - zowel op school als op stage - ook dit maakt deel van de (professionele) basishouding waaraan leerlingen werken binnen een studierichting Personenzorg.</p>	x	x	x	x
Zelfbeeld	<p>In studierichtingen Personenzorg waarin net de zorg en/of het begeleiden en/of het omgaan met mensen centraal staan, zijn het inzicht hebben in de eigen kwaliteiten en beperkingen, het ontwikkelen van een eigen identiteit, het werken rond authenticiteit erg belangrijke doelstellingen. Zo zien we dat leerlingen werken rond zelfexpressie, rond identiteit, maar ook dat reflectie op het eigen zijn en handelen vaak aan bod komt, dat leerlingen reflecteren op beperkingen en formuleren zelf werkpunten: bv. op stage, tijdens opdrachten, ...</p>	x	x	x	x
Zorgzaamheid	<p>In het werken rond de zorg voor zichzelf, rond verscheidenheid en diversiteit, rond welbevinden, tijdens het werken rond kwaliteitsbewust handelen en basisprincipes tijdens het verzorgen en begeleiden, in klassituaties, tijdens de stages,...leren leerlingen zorgzaam omgaan in relatie tot zichzelf, tot anderen,....</p>	x	x	x	x

Zorgvuldigheid	In het werken rond methodisch handelen, rond het eigen leren in handen nemen, rond kwaliteitsbewust handelen op stage, leren leerlingen kwaliteitseisen stellen aan het eigen werk. Dit eigen werk kan zowel een bereide maaltijd als een opdracht, een verzorging, een uitgevoerde activiteit, enz. zijn	x	x	x	x
----------------	---	---	---	---	---

Contexten waarbinnen de elementen van de gemeenschappelijke stam gerealiseerd worden

Welke context komt uitdrukkelijk aan bod ?	Op welke manier komt de context aan bod ?	Via welke leerplannen ?			
		2 ^e graad BSO	3 ^e graad BSO	2 ^e graad TSO	3 ^e graad TSO
Lichamelijke gezondheid en veiligheid	Zorg dragen voor de lichamelijke gezondheid en veiligheid van zichzelf en van anderen komt uitdrukkelijk aan bod binnen de studierichtingen van Personenzorg. Binnen de BSO-richtingen zullen heel wat vaardigheden m.b.t. zorg en veiligheid zoals EHBO, ergonomisch handelen, hygiënisch en veilig handelen, enz. worden ingeoeffend en (op stage) worden toegepast binnen verschillende contexten. In de tweede graad TSO zullen een aantal vaardigheden worden aangeleerd en toegepast binnen de context van de voeding. In de derde graden TSO bepaalt de aard van de studierichting of deze doelstellingen op een meer theoretische dan wel praktische wijze worden bereikt. Verkeerseducatie komt niet uitdrukkelijk aan bod.	X	X	X	X
Mentale gezondheid	Ook doelstellingen rond het zorg dragen voor de mentale gezondheid komen uitdrukkelijk aan bod binnen de studierichtingen van Personenzorg. Men kan leerlingen immers niet voorbereiden op het zorgdragen en/of begeleiden van mensen zonder stil te staan bij gevoelens, bij het zichzelf expressief uiten d.m.v. woord, beeld, beweging, ..., bij de eigen seksualiteit en welbevinden, enz. Ook het werken rond draagkracht, hulp vragen, reflectie, weerbaarheid komt uitdrukkelijk aan bod.	X	X	X	X
Omgeving en duurzame ontwikkeling	De leerplannen van de derde graad TSO bieden bepaalde mogelijkheden om binnen vakken als Sociale wetenschappen (STW), Natuurwetenschappen, IO (STW), binnen Gezondheid en welzijn en Stage en semina-				X

	rie (GWW) rond deze doelstellingen te werken. Deze doelstellingen worden dan meestal wel gekleurd vanuit het studierichtingsprofiel zo zal men bv. wanneer men werkt rond het model van Lalonde stil staan bij de effecten van het extern leefmilieu op het gezondheid en welzijn of zal men vanuit het uitgangspunt van de mens in relatie tot zijn omgeving stilstaan bij het omgaan met energie en verschillende energievormen, de keuze voor (voedings)producten en materialen vanuit een visie op milieubewust handelen,...				
Sociorelationele ontwikkeling	Deze context komt in samenhang met de hierboven opgenoemde elementen van de stam uitdrukkelijk aan bod binnen de leerplannen van de studierichtingen Personenzorg. Zowel binnen de meer 'sociale' vakken als in de meer 'verzorgende' vakken komen deze items uitdrukkelijk aan bod: tijdens het werken rond communicatie en soorten relaties, wanneer leerlingen werken rond samenwerken en werken in groep, wanneer er wordt gewerkt rond deontologie zoals bv. privacy en beroepsgeheim, wanneer er wordt gewerkt rond preventie en gezondheid, rond vooroordelen, enz.	X	X	X	X
Politiek- juridische samenleving	Deze context komt beperkt aan bod binnen de leerplannen TSO. In de tweede graad werkt men rond 'kinderrechten'. In de leerplannen van derde graad wordt er vooral in de vakken Sociale wetenschappen (STW), IO (STW), Gezondheid en welzijn en Stage en seminarie (GWW), Wetgeving (JGZ) rond deze doelstellingen gewerkt of is er ruimte om rond deze doelstellingen te werken. Deze doelstellingen worden dan meestal wel gekleurd vanuit het studierichtingsprofiel zoals bv. het werken rond sociale zekerheid, rond de structuur en het beleid en evoluties van de gezondheids- en welzijnszorg,...			X	X
Socio-economische samenleving	De meer sociale thema's zoals de relatie welzijn-welvaart, armoede, subsidies en tegemoetkomingen voor doelgroepen ... komen beperkt aan bod binnen de leerplannen TSO: Sociale wetenschappen (STW), IO (STW), Gezondheid en welzijn en Stage en seminarie (GWW), Wetgeving (JGZ). De zuiver economische doelstellingen komen niet aan bod.				X
Socioculturele samenleving	Deze context komt aan bod binnen de leerplannen TSO: Sociale wetenschappen (STW), IO (STW), Gezondheid en welzijn en Stage en seminarie (GWW), Orthopedago-				X

	<p>giek en ortho-pedagogische vaardigheden en Wetgeving (JGZ). Zo werkt men bv. rond de problematiek van integratie en participatie van groepen binnen de samenleving: mensen met een beperking, zieken en ouderen; het omgaan met conflicten,...</p>				
--	---	--	--	--	--

Accenten binnen het studiegebied

De contexten die aan bod komen binnen het studiegebied Personenzorg worden steeds gekleurd vanuit de invalshoeken gezondheid, welzijn en/of het (ped)agogische. Andere toepassingsgebieden komen in de leerplannen van de verschillende studierichtingen niet aan bod.